

Motion till riksdagen 2019/20:616

av **Jörgen Grubb m.fl. (SD)**

En grundskola i världsklass

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyg ska ges från och med årskurs fyra och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyg ska ges i varje enskilt ämne i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frånvaro ska åtgärdas och införas i slutbetyget och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kunskapsattsning i svenska språket och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den obligatoriska modersmålsundervisningen, de nationella minoritetsspråken undantagna, och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av obligatorisk förberedelseskola för nyanlända elever och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betona den svenska kulturen och kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av en klassikerlista och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att timplanen i matematik delas upp årskursvis och nivågruppering i matematik, svenska och engelska införs fr.o.m. årskurs 7 och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolan ska möjliggöra fysisk aktivitet för elever i anslutning till skolan varje dag och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjliggörande av läxhjälp och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad och förtydligad studie- och yrkesvägledning och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat särskilt stöd för särbegåvade elever och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat särskilt stöd för elever med särskilda behov och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolan ska lära ut den djupa innebörden av demokrati och respekt för andras åsikter samt stimulera till kritiskt och konstruktivt tänkande och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skolan ska vara partipolitiskt neutral och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på frivillig basis införa skoluniform i skolan och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en skolmatsreform och ökat miljömedvetande i den svenska grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ordning där elever ska nå målen i viktiga kärnämnen innan de fortsätter i nästföljande klass och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolan utgör jämtes med familjen en viktig del för barns och ungdomars utveckling. Ett fungerande utbildningssystem med ordning, trygghet, god arbetsmiljö och höga förväntningar på eleverna är grundläggande förutsättningar för såväl elevernas kunskapsinhämtning som lärarnas och skolpersonalens arbetssituation. Skolan ska utgöra en positiv lärandemiljö där alla trivs och utvecklas. Problemen har på senare tid vuxit, med försämrade arbetsmiljö, försämrade studier, minskande trygghet, ökning av hot och våld samt oroväckande hög frånvaro. Detta åtgärdas genom att skärpa kraven på ordning, uppförande och på annat som medverkar till en god arbetsmiljö.

Det finns en tydlig koppling mellan hur väl en skola fungerar och vilka resultat den levererar. Tyvärr är skolans nuvarande utveckling inte uppmuntrande. Svenska elevers resultat har försämrats drastiskt. Även om de senaste PISA-resultaten (kunskapsutvärderingen Programme for International Student Assessment) 2015 visade en liten uppgång, så är den alltför låg. Kunskapsresultaten hos svenska elever ligger mycket lägre idag än i början av 1990-talet och dessutom lägre än hos elever i flertalet andra europeiska länder. Den negativa utvecklingen gör att den genomsnittliga kunskapsnivån sjunker, antalet elever med mycket bristfälliga kunskaper ökar samt antalet toppstudent-er minskar. Skolans uppgift är att stödja och utveckla alla elever, vilket innefattar både resultatmässigt svagare elever och elever med redan höga resultat.

Den psykiska ohälsan bland elever har under de senare åren ökat. Situationen för lärarna är dessutom i vissa fall svår att hantera, med hög arbetsbelastning, stress samt hot och våld i skolmiljön.

Sedan flera år tillbaka befinner sig Sverige i en akut migrationskris, som varje år fyllt på systemet med elever som inte kan svenska, inte har kunskap om svenska värderingar och i många fall inte heller har de grundläggande övriga kunskaperna inom grundämnena i skolan som skolkamraterna införskaffat sig under skolgången i Sverige. Den svenska skolan har inte lyckats med att kompensera för dessa brister. Det visar de

mycket låga skolresultaten som denna grupp generellt presterar. Effekterna av migrationsvågen 2015 syntes inte i den senaste PISA-mätningen men kommer att avspeglas i framtida mätningar, samtidigt som kommunernas ekonomi sätts under hård press. Ett statligt övertagande av huvudmannskapet för grundskolan framstår som alltmer nödvändigt.

Skolinspektionen behöver ges ökade resurser för att utveckla sin verksamhet och sina kontrollsystäm, för att säkerställa likvärdigheten i utbildningen, kontrollera att skolverksamheten bedrivs i enlighet med gällande styrdokument och att skolorna har en god arbetsmiljö. Inspektioner ska utföras oftare och upptäckta brister åtgärdas snabbare. Även arbetet med återkoppling och uppföljning behöver intensifieras.

Åtgärder behövs för att stärka lärarens roll i klassrummet, för att få större jämlikhet i skolsystemet, för en god arbetsmiljö, studiero och trygghet. Skolan ska hjälpa elever genom att ställa krav på uppförande, närvaro och kunskap. Detta kompletteras med att öka resurserna till Skolinspektionen för att skolorna bättre ska kunna ta itu med brister.

Betyg från och med årskurs 4

1. Betyg ska införas från och med årskurs fyra. År 2016 beslutade riksdagen att införa försöksverksamhet med betyg från och med årskurs fyra. Försöksverksamheten startades 2017 i ett antal skolor och pågår till 2020. Detta är positivt och ett steg i rätt riktning, men inte tillräckligt.

Fördelarna med att införa tidiga betyg är flera. Betyg medverkar till att höja kunskapsnivån och kvalitetsnivån i skolan, tydliggör kunskapsmålen och bidrar därmed till att eleverna enklare kan nå målen. Tydliga utvärderingar och betyg ska vara en naturlig och integrerad del av den svenska skolan. Betyg i relativt tidiga årskurser möjliggör att tidigt upptäcka barn i behov av stödinsatser, vilket är det enskilt viktigaste argumentet. Betyg gör det också möjligt för föräldrarna att få en mer rättvis bild av sina barns kunskapsnivå. De omdömen som ges verbalt till elever och föräldrar har i praktiken inte visat sig tillräckliga.

Alla elever gynnas av betygssättning. Detta ger underlag för bedömningar om behoven av stödpersonal, satsningar på särbegåvade elever och satsningar på elever med särskilda behov. Betygssättning baserad på inhämtade kunskaper fungerar som drivkraft för ytterligare kunskapsinhämtning och medverkar till att elever tar ansvar för sin egen utbildning.

Utredningen som föregick försöksverksamhet för införande av betyg från och med årskurs fyra påpekade flera fördelar. En fördel är att betygssättning för lärare innebär att de behöver förtydliga för eleven vad eleven behöver arbeta ytterligare med. En annan fördel är att betygssättning inverkar till större benägenhet att anstränga sig. Ytterligare en vinst är att betygssättning generellt inom skolan ger en större fokusering på kunskapsresultaten.

Ämnesbetyg

2. Det ska finnas en likvärdighet i betygssättning där samma regler och system gäller för alla skolor. Kunskaper ska också utvärderas och presenteras så stringent som möjligt. Därför vill vi att rektorer inte ska kunna besluta om sammanfattande betyg i SO-ämnen (sambällsorienterande ämnen) och NO-ämnen (naturorienterande ämnen).

Det som gäller nu är att rektorer för skolor som har ämnesövergripande undervisning i natur- och samhällsorienterade ämnen kan välja att sätta sammanfattande betyg i årskurs sex. Den valfriheten ger stora skillnader mellan skolor, vilket medför ojämlikhet och svårighet att jämföra förutsättningar och resultat. Om alla elever får betyg enligt samma system så har de mer likvärdiga förutsättningar, krav på kunskapsinhämtning och i att uppvisa inhämtade kunskaper.

Om betyg ges i varje enskilt ämne så innebär det en fokusering på varje specifikt ämne och ett tydliggörande av vad som krävs gällande kunskapsinhämtningen. För elever ger det med stor säkerhet större engagemang i varje enskilt ämne. En nackdel med sammanfattande betyg är också risken att krav inte ställs i samma omfattning på att uppvisa kunskaper i enskilda ämnen eftersom att ämnena ”buntats ihop” i en grupp.

Öka närvaron

3. Närvaro ska främjas och frånvaro ska åtgärdas och noteras i slutbetyget. Skolan har en viktig uppgift inom kunskapsuppdraget. För att inhämta kunskap behöver eleverna vara närvarande i skolan. Även i kommande yrkesliv är det av största vikt att vara delaktig och närvarande. Det är därför nödvändigt att det lärs in från start i skolan. Elever med spontan olovlig frånvaro har uppvisat bristande ansvarstagande och det är rimligt att detta framgår i betyget. Åtgärder ska sättas in på tidigt stadium vid olovlig frånvaro.

Skolverket informerar om att rektorn är skyldig att utreda upprepad och längre frånvaro, att vårdnadshavare ska informeras och att frånvaro ska utredas. Men väldigt lite information ges om åtgärdande.

Skolan ska agera proaktivt. Närvaro ska kontrolleras och dokumenteras och det ska sättas in åtgärder vid frånvaro. Vårdnadshavare ska omedelbart få information från skolan vid elevens frånvaro.

Kunskapssatsning i svenska språket

4. Samtalsspråket i den svenska skolan ska alltid vara svenska under lektionstid undantaget språklektioner, skolor för nationella minoriteter samt internationella skolor. Att tala svenska med sina svenska och utländska kamrater på ett vardagligt sätt under lektionstid och i skolan är troligen det mest effektiva sättet att lära sig svenska. En förstärkt svenskundervisning ska också ges till elever med svårigheter i det svenska språket där resurserna tas från den nuvarande modersmålsundervisningen.

Avskaffa den obligatoriska modersmålsundervisningen

5. Det viktigaste för invandrade elever är att i så snabb takt som möjligt lära sig det svenska språket. Det är grundläggande för att kunna ta till sig undervisningen och integreras i det svenska samhället. Den obligatoriska modersmålsundervisningen, undantaget minoritetsspråken, ska därför avskaffas.

Vi står i dag inför en situation där det viktigaste är att nyanlända elever lär sig det svenska språket snabbt. Detta för att inte halka efter i undervisningen. I många fall används modersmålet inom familjen varje dag. Att lägga resurser på modersmål i stället för det svenska språket är inte ett rationellt användande av resurserna.

Effekterna av modersmålsundervisning för att lättare kunna lära sig svenska är inte belagda. I debatten har det tagits upp att effekterna av modersmålsundervisning för att lära sig ett andraspråk skulle vara god. Detta har i många fall lutat sig på källor som på olika sätt förordar de positiva sidorna med modersmål. Exempel på fördelar som i sådana källor läggs fram är att identiteten och kulturen från det egna hemlandet befästs genom att få modersmålsundervisning. Inga källor visar resultat från kvantitativa, jämförande studier som har bevisade resultat på att modersmålsundervisning gynnar andraspråksinlärning. Enligt riksdagens utredningstjänst, diarienummer 2019:8, så är det svårt att identifiera publikationer som handlar om kopplingen mellan modersmålsundervisning och skolresultat.

Det finns en stor seriös dansk undersökning med resultat publicerat år 2017 vid Aarhus BBS School of Business and Social Sciences, som visar att modersmålsundervisning inte gynnar danskainlärning och inte heller gynnar inlärning av andra ämnen. Det danska undervisningsministeriet bedrev 2013–2016 en försöksverksamhet med jämförande, kvantitativ metod där resultaten är vetenskapligt belagda. En professor ledde en forskargrupp på Institut for Statskunskap på Aarhus universitet, vilka arbetade med en omfattande undersökning med 6 300 deltagande elever i första, fjärde och femte årskurserna på ett flertal olika skolor. Där gjordes mätningar av insatser som bland annat skulle stärka kompetens och motivation genom modersmålsundervisning, danska och språkförståelse. En expertgrupp var knuten till försöksprogrammet.

En annan tidigare undersökning har utförts i Danmark av AKF, Kommunernas forskningsenhet. Resultatet visade att det inte finns statistiska bevis för att modersmålsundervisningen ger en positiv effekt på det nya hemlandets språk.

Dagens modersmåls lärare ska ges utbildning för att istället bli svensklärare i grundläggande svenska. Modersmålsundervisning kan naturligtvis förekomma, men den ska i så fall bekostas av brukarna själva och ske utanför ordinarie skoltid. Skollagen ska ändras i enlighet med detta.

Obligatorisk förberedelseskola

6. Invandrade elever har specifika behov, det gäller inte minst kunskaper i svenska som är en förutsättning för att tillgodogöra sig annan utbildning. Det gäller även att få grundläggande kunskaper i de ämnen som övriga elever redan fått till sig. Senare års försämrade resultat för svenska elever i internationella undersökningar beror på flera saker. En orsak är bristande resultat för nyinvandrade elever och därför krävs en helt ny strategi på området. Till att börja med behövs en nationell läroplan för förberedelseskolor, som bör bygga på Skolverkets rekommendationer. Skolverket ska bidra till att ta fram lämpligt material och garantera att denna verksamhet fungerar likvärdigt över hela landet och att elever inte överförs till vanliga klasser innan de kan följa undervisningen. Svenska 2 ska avskaffas. Det finns idag kommuner som har någon typ av förberedelseskola eller förberedelseklasser. Att ha möjlighet att inrätta detta är inte tillräckligt. Förberedelseskolor eller förberedelseklasser för nyinvandrade elever ska inrättas.

Genom att avskaffa modersmålsundervisning och istället erbjuda modersmåls lärare arbete i förberedelseskolan tillsammans med behöriga lärare, så utnyttjas resurserna på mest effektiva sätt. Förslaget bygger i stora stycken på befintlig personal. Förberedelseskolan kommer att hysa såväl förberedelseklasser som kompletterande stödundervisning. Denna nya verksamhet kommer att ligga i egna lokaler, avskilt från skolans ordinarie verksamhet. I den ordinarie undervisningen organiseras svenskundervisningen

på tre nivåer där nivån anpassas efter elevernas förutsättningar. Elever slussas över från förberedelseskola till ordinarie undervisning genom inledande kontakttid i tilltänkt klass för att säkerställa att eleven kan följa med i undervisningen. Dessutom utförs före överflyttning ett digitalt nationellt prov utformat av Skolverket i svenska, samhälls- och medborgarkunskap, engelska och matematik för den årskurs som ska påbörjas. Detta för att säkerställa att eleven kan följa med i undervisningen. På så vis erhålls likvärdig standard i alla kommuner istället för det godtycke som råder idag. Läraren i den mottagande klassen får på så sätt en mer homogen grupp, vilket främjar studiero och undervisningens kvalitet. Efter skoldagen förblir förberedelseskolan tillgänglig för de överflyttade elever som känner att de behöver extra stöd med det egna språket som referens, vilket är möjligt eftersom förberedelseskolan har knutit till sig tvåspråkig personal enligt ovan. På så vis kommer överflyttade elever också i kontakt med nyanlända elever och blir en inspirationskälla för dessa.

Denna form av förberedelseskola gynnar elever i den ordinarie skolan samt nyin-vandrade elever som kan lära sig det svenska språket och de svenska värderingarna i sin egen takt.

Betona den svenska kulturen och kulturarvet

7. Skolans roll är inte bara att vara kunskapsförmedlare utan till stor del också att förmedla en djupgående förståelse och acceptans för vår svenska kultur och svenska kulturarv – från en generation till en annan. I kulturarvet ingår det svenska folkets gemensamma historia, kultur, samhällssystem, traditioner, normer, värderingar, språk och religion. Dessa är de byggstenar som utgör grunden för ett tryggt och stabilt Sverige. Utan goda kunskaper om dessa byggstenar, och då framför allt gemensamma normer, värderingar, språk, samhälls- och levnadssystem, regler, riktlinjer, medborgaransvar och hur vi ska behandla varandra, är det svårt, om inte omöjligt, att bli en naturlig del av det svenska samhället. Skolan bör därför betona vår kultur, det immateriella kulturarvet med tidigare generationers samlade kultur, kunskap och erfarenhet, den kristna etiken, den västerländska humanismens centrala betydelse i vårt samhälle och även det materiella kulturarvet. Det senare kan vara till exempel äldre föremål, fornlämningar, kulturmiljöer och byggnadsverk.

Ingenting noteras i den svenska läroplanen om att förvärva kunskaper om den svenska kulturen. Det ska därför läggas till under målen i samtliga läroplaner så att lydelsen blir: ”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om och insikt i de svenska, nordiska och västerländska kulturerna och kulturarvet samt fått grundläggande kunskaper om de nordiska språken. Detta med fokus på den svenska kulturen, kulturarvet och språket.” Trots att det noteras i läroplanen för grundskolan att kunskap ska förmedlas om kulturarvet, ingår i många fall ingen eller ringa utbildning i skolundervisningen om svensk kultur och kulturarv. Få prov visar sig innefatta frågor om detta och sådana kunskaper betygsätts i för liten utsträckning, vilket innebär att få elever känner till kulturen och kulturarvet. Därför ska området svensk, nordisk och västerländsk kultur och kulturarv med fokus på den svenska kulturen testas genom prov på samma sätt som i övriga ämnen. Ämnena svensk, nordisk och västerländsk kultur och kulturarv med betoning på det svenska, ska placeras i samband med samhällsorienterade ämnen och samhällskunskap i timplanerna men även tas upp inom ämnena historia och svenska. Det ska inte vara möjligt att i undervisningen negligera detta.

Inrätta en klassikerlista

8. Behovet av gemensamma referenspunkter och gemensamma värden har aldrig varit större än i dagens Sverige. God läsförståelse och att behärska det svenska språket är alldeles nödvändigt. Det är viktigt att elever stiftar bekantskap med de stora litterära författarna genom historien. De behöver få en litterär referensram för att utveckla språklig förmåga och kunskaper om det svenska, nordiska och västerländska kulturella arvet. Listan ska innehålla de klassiska litterära verken, klassiska filmer, konst, teateruppsättningar och musikverk.

Mot bakgrund av detta ska en klassikerlista införas, vilken ska gälla för förskolan (där det är aktuellt med högläsning), grundskolan och gymnasiet. Listan ska anpassas för årskurserna, implementeras i skolans styrdokument och användas inom undervisningen.

Årskursvis indelning av timplanen för matematik samt nivågruppering av matematik, svenska och engelska

9. Matematik är ett viktigt ämne och gör sig gällande inom många områden. Sverige är ett ingenjörsländ och det svenska välståndet bygger i hög utsträckning på ett framgångsrikt exploaterande av tekniska innovationer. Mot bakgrund av matematikens och naturvetenskapens oersättliga betydelse för tillgången på goda ingenjörer är det olyckligt att intresset och kunskaperna i matematik och naturvetenskap fallit drastiskt, vilket flera internationella kunskapsundersökningar visar. Därför ska timplanen i matematik för grundskolan delas upp årskursvis. Detta för att öka möjligheterna att upptäcka elever som halkat efter i undervisningen, men också för att tydliggöra vad eleverna ska ha lärt sig efter varje årskurs. Eleverna ska få tydliga mål att arbeta med.

En nivågruppering av matematik ska införas på två nivåer, en särskild och en allmän nivå, från och med årskurs sju. På samma sätt ska ämnena svenska och engelska nivågrupperas, eftersom det är viktiga ämnen som ligger till grund för stora delar ingående i övriga ämnen och för fortsatt skolgång. Elevers inläring sker inte alltid i samma takt. Med nuvarande undervisning riskerar elever med något långsammare inläring att hamna efter i undervisningen och tappa motivationen. Samtidigt riskerar elever med snabbare inläring att tappa motivationen för att de saknar utmaningar. Nivågruppering kan därför utgöra ett stöd för alla elever.

Daglig fysisk aktivitet för elever

10. Under lång tid har Sverigedemokraterna drivit frågan om utökad idrottsundervisning. Den föregående regeringens beslut om utökad antal idrottstimmar med 100 timmar i grundskolan har beslutats av riksdagen och infördes 1 juli 2019. Idrottsundervisningen bör vara organiserad så att den stimulerar till rörlighet och motion, mer än tävling och prestation.

Vikten av god hälsa och ökad rörlighet ska betonas. Skolan ska möjliggöra att elever ska kunna erhålla en stunds fysisk aktivitet varje dag. Detta kan göras i anslutning till skolan men även utanför lektionstid och genom olika typer av samverkansprojekt. Detta kan innebära att idrottsföreningar besöker skolan, informerar om sin verksamhet och ger elever möjlighet att prova idrottsaktiviteter vissa tillfällen på håltimmar, på morgnar före lektionsstart och på eftermiddagar efter lektionsslut. Ett bra exempel är det så

kallade Bunkefloprojektet. Det startade hösten 1999 som ett samverkansprojekt mellan skola, idrottsföreningar och forskning. Projektet visade att barn och ungdomar som fick en timmes fysisk aktivitet varje dag även förbättrade sina studieresultat. Störst var skillnaden för pojkarna. Forskning inom fysiologi har visat att ökad fysisk rörlighet är bra för hjärnan och hjärtat, ger bättre koncentrationsförmåga, inlärningsförmåga, ökat välbefinnande, stärkt självförtroende, den sociala förmågan ökar och dessutom ökar den fysiska förmågan. Denna modell främjar också att bekämpa den ökande skadliga barnfetman.

Läxhjälp

11. Läxor är en grundläggande del av skolgången och ett viktigt komplement till den schemalagda undervisningen. Nuvarande regering har genom januariöverenskommelsen beslutat att införa så kallad läxhjälpssgaranti.

Sverigedemokraterna avvisar med bestämdhet förslag från olika håll om att ta bort läxor, eftersom läxor utgör ett naturligt och avgörande inslag i lärandet. Elever i behov av läxhjälp i yngre årskurser ska erbjudas läxhjälp via fritidshemsverksamhet. Detta möjliggörs genom aktuellt förslag om att öka personaltätheten på fritidshemmen. Detta i kombination med att skolan erbjuder elever möjlighet till läxhjälp efter ordinarie skoltid i skolans lokaler, motsvarar Sverigedemokraternas ”läxhjälpssgaranti”.

Utökad och förtydligad studievägledning

12. Det är viktigt att elever hittar rätt i valen av vidareutbildning till framtida yrkesväg. Samtidigt bör detta matchas så effektivt som möjligt mot arbetsmarknaden. Studievägledningen och yrkesvägledningen ska såväl i grund- och gymnasieskolan som på komvux stärkas och effektiviseras. Det ska införas ett tak för hur många elever en studie- och yrkesvägledare har ansvar för. Studie- och yrkesvägledarnas roll och ansvar behöver förtydligas och samordnas, kompetensutveckling behöver möjliggöras, digitalt vägledningsstöd behöver utvecklas och karriärvägledningsperspektivet behöver förstärkas i olika skolämnen.

Skolverksamhet och elevers skolvardag ska ha koppling till arbetsmarknaden. Elever ska ges möjlighet till kontinuerliga möten med yrkesverksamma och arbetsliv på ett tidigt stadium under grundskolans årskurser i mellan- och högstadiet. Det är av vikt att skolans olika professioner samverkar inom områden som berör yrkeslivet och de områden som studie- och yrkesvägledare ansvarar för. Samhällsorienterande ämnen ska innehålla och garantera delaktighet och samverkan med studie- och yrkesvägledare.

Särskilt stöd för särbegåvade elever

13. I de flesta fall lyfts satsningar och stödåtgärder fram för elever med problem i skolan. Vad det dock talas tystare om är de elever som klassas som särbegåvade, det vill säga de elever som har ovanligt lätt för sig i skolan och som behöver gå snabbare fram i sitt lärande. Att vara särbegåvad kan i många fall vara en gåva, men ibland medför det även svårigheter. Elever som inte får sin särbegåvning uppmärksammas av skolan kan utveckla koncentrationssvårigheter eller andra symtom, till exempel att de blir stökiga

eller oroliga då den vanliga undervisningen inte erbjuder utmaningar eller upplevs som spännande. Dessutom får dessa elever inte den kunskap och utveckling de behöver.

SKL (Sveriges kommuner och landsting) har tagit fram en handlingsplan publicerad år 2016 som har som syfte att bättre uppmärksamma särbegåvade elever inom skolan. Med utgångspunkt från denna och Skolverkets råd behöver dessa elever ges extra stöd och extra utmaningar. De ska även ges möjligheter att gå snabbare fram i undervisningen genom att läraren erbjuder dem separat undervisning samt i möjligaste mån skapar studiegrupper där elever tillåts gå snabbare fram i sina studier.

Mentorskap är en givande möjlighet för särbegåvade elever där de kan stödja andra elever i skolarbetet. Detta är utvecklande för båda parter. De insatser som den särbegåvade eleven gör ska räknas in i betygssättningen. Befintligt förslag om satsning på stödpersonal möjliggör delvis satsningar på särbegåvade elever.

Särskilt stöd för elever med särskilda behov

14. Vissa elever har behov av extra stöd för att följa med i undervisningen. Skolan präglas idag ofta av grupparbeten där ett stort ansvar läggs på eleverna själva, en pedagogik där barn ska söka information på egen hand samt ägna sig åt lustfylld inläring. Denna typ av pedagogik passar en del elever, oftast elever från studievana hem. Ökad grad av självstudier i tidiga åldrar gör att elever med särskilda behov får än svårare att följa med i undervisningen.

Elever som har särskilda behov ska ges extra stöd inom skolan. Detta möjliggörs genom befintligt förslag om att tillsätta extra stödpersonal i skolan, vilket innebär ökat antal specialpedagoger och annan personal i skolorna som vid behov kan hjälpa dessa elever. Inslag i den ordinarie lärarutbildning som handlar om elever med särskilda behov ska förtydligas och utökas.

Demokrati och respekt samt kritiskt och konstruktivt tänkande

15. Skolan ska lära ut den djupa innebörden av demokrati och respekt för andras åsikter samt stimulera till kritiskt och konstruktivt tänkande. Reflektion kring etiska och moraliska frågor är också nödvändiga inslag i skolans uppdrag. Kritiskt och självständigt tänkande ska uppmuntras, inte bestraffas. Vidare bör etik och moral betonas mer än i dag, så att eleverna lär sig att samarbeta, visa hänsyn, kamratanda och ärlighet. I enlighet med detta ska läroplanerna Lpfö 98 samt Lgr 11 ändra sina skrivningar om diskriminering. I nuvarande skrivelser står det att diskriminering inte får förekomma på grund av kön, etnisk tillhörighet eller religion. Självfallet ska politisk åskådning och politisk partitillhörighet inte heller utgöra grund för diskriminering, vilket ska föras in i nämnda läroplaner.

Svenska skolan ska vara partipolitiskt neutral

16. Under senare år har det framkommit att lärare under lektionstid tagit partipolitisk ställning. Att på detta sätt under lektionstid föra ut egna partipolitiska preferenser är fullständigt oacceptabelt och hör inte hemma i en demokrati. Skolan ska vara neutral och vara tydlig med att sådant beteende inte får förekomma. Det ska föras in i gällande läroplan samt i skollagen att partipolitisk propaganda inte får förekomma under skoltid

av någon skolpersonal. I första hand bör varning ges till den som på detta sätt bryter mot de demokratiska spelreglerna. Entledigande ska bli aktuellt om partipolitiskt ställningstagande fortsatt görs trots varning.

Skoluniform ska införas på frivillig basis i svenska skolor

17. Fördelarna med konform klädsel är flera. Det kan bland annat medverka till att minska den hets som förekommer i att klä sig snyggast eller enligt senaste mode. Det är också viktigt att eleverna känner stolthet och samhörighet med den skola de går på. En gemensam klädsel bidrar starkt till detta. Enhetlig klädsel ska införas på frivillig basis i det svenska skolsystemet, vilket innebär att enskilda kommuner får ta beslut om enhetlig klädsel och vilken finansieringsmodell som ska tillämpas. Ingen enskild kommun ska kunna förbjuda någon friskola i kommunen att fatta beslut om enhetlig klädsel. Möjligheten att införa skoluniform ska skrivas in i skollagen.

Skolmatsreform och ökat miljömedvetande

18. Måltiderna i skolan är ett viktigt inslag i elevernas skoldagar. Att äta ordentligt, näringsrikt och gott varje dag utgör en grund för välmående, inläring, engagemang och aktivitet. Matlagning på plats i skolan eller inom mindre närliggande enheter kan innebära större möjligheter till variation i menyn. Det innebär även att bespisningens personal själv bestämmer meny och råvaruinnehåll. Det ger möjlighet till kreativitet och större ansvar vilket är stimulerande i arbetet. Skolelever kan med fördel viss del av lektionstiden få medverka i bespisningen. Det ger delaktighet och kunskaper om det kommande arbetslivet. Vidare kommer det att stimulera elevernas miljömedvetande, att öka förståelsen och vikten av ett hållbart samhälle. Skolmaten ska genomgående ha högt näringsvärde, i möjligaste mån vara svensk- och närproducerad samt tillverkad på plats. Kött från djur som slaktats utan bedövning ska inte få förekomma i svenska skolor. Den kost som serveras i skolan ska inte vara anpassad till religiös eller värdegrundad mathållning.

En ordning för att nå målen

19. Undervisning i högre årskurser bygger på att eleverna behärskar baskunskaperna i aktuell årskurs. Utan en stadig grund i skolämnena blir det svårt för en elev att tillägna sig kunskaper i högre årskurser. Om kunskaperna i svenska är bristfälliga drabbar det dessutom samtliga övriga ämnen. Goda kunskaper i svenska är en förutsättning för att kunna ta till sig, förstå och använda information och uppgifter. Inom ämnet matematik byggs en systematik upp där det är nödvändigt att förstå och klara av grunden för att kunna gå vidare i studierna till mer avancerad matematik. Liknande förutsättningar gäller även i NO-ämnena och SO-ämnena.

Om rektorn inte ser rimliga möjligheter att eleven kan klara av nästkommande årskurs behöver eleven gå om aktuell årskurs. Rektorn gör en samlad bedömning och fattar det slutgiltiga beslutet om en elevs eventuella behov att gå om en årskurs. Detta efter samråd med klasslärare och ämneslärarna. Målsmän ska informeras i god tid om deras barn riskerar att inte godkännas eller nå målen.

Jörgen Grubb (SD)

Patrick Reslow (SD)

Michael Rubbestad (SD)

Linda Lindberg (SD)

Robert Stenkvist (SD)

Clara Aranda (SD)

Richard Jomshof (SD)